

SZABÁLYOZÁSI REFORM - JAVASLAT

Oktatáspolitikai bevezetési útiterv · 2026

VMSz-VOAT-BÚ

Bevezetési Útiterv

A VMSz Oktatási Alaptanterv (VOAT) háromsávós szabályozási bevezetési stratégiájának vitaindító javaslata

VERESS MÁRK SZEBASZTIÁN

VMSz keretrendszer · Verzió 1.0

2026. május

Ez a dokumentum a VMSz-VOAT keretrendszer első, széles körű egyeztetésre szánt tervezete.

Tartalomjegyzék

I. rész — Helyzetelemzés és gap-elemzés	4
I.1 A VOAT és a hatályos NAT struktúrális távolsága	4
I.2 Mit szabad ma a hatályos jogrendben?	5
II. rész — A háromsávós végrehajtási stratégia	7
II.1 A három sáv egymáshoz való viszonya	7
II.2 A három sáv ütemezésének logikája	7
III. rész — Az „A sáv”: ami már most végrehajtható	9
III.1 A „helyi tanterv” csatorna	9
III.2 A „pedagógiai program” csatorna	9
III.3 A „fenntartói támogatás” csatorna	10
IV. rész — A „B sáv”: kísérleti és alternatív kerettantervi keretek	12
IV.1 Az alternatív kerettanterv csatorna (Nkt. 9. § (8)–(9))	12
IV.2 A kísérleti iskola/program csatorna	13
IV.3 A VOAT-Pilot Korm. rendelet javasolt vázlata	13
V. rész — A „C sáv”: jogszabály-módosítási javaslatok	14
V.1 A 2011. évi CXCV. törvény (Nkt.) javasolt módosításai	14
V.2 A 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet (NAT) javasolt módosításai	15
V.3 Az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet (kerettantervek) javasolt módosításai	15
V.4 A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (működés) javasolt módosításai	16
V.5 A 419/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet (pedagógus-továbbképzés) javasolt kiegészítései	16
VI. rész — A VOAT-Pilot Korm. rendelet javasolt vázlata	18
VI Tervezett szerkezet	18
VII. rész — 36 hónapos ütemterv és kockázat-térkép	21
VII.1 36 hónapos ütemterv	21
VII.2 Kockázat-térkép	21
VII.3 Az első konkrét lépések (Day 1 – Day 90)	22

Preambulum

A VMSz Oktatási Alaptanterv (VOAT, 2026. május) jelen formájában tartalom-szabályozási jövőkép: teljes körű bevezetése a hatályos magyar köznevelési jogrendben — különösen a heti óraserkezet, a kötelező offline blokkok és a hat kerettantervi terület tekintetében — szabályozói szintű mozgásteret igényel. A jelen dokumentum azt vázolja fel, hogy milyen jogszabályi és intézményi keretek között válhat a VOAT az iskolai gyakorlat részévé — anélkül, hogy a teljes körű bevezetést megváránánk a következő, érdemi NAT-felülvizsgálati ciklus végét.

A megközelítés három, egymást feltételező alapelven nyugszik. Először: tisztelni kell a hatályos jogrendet, és minden olyan elemet, ami már most végrehajtható, intézményi szinten kell megvalósítani — felesleges várni a teljes szabályozói reformra. Másodsor: ami a jelenlegi keretek között csak részben valósítható meg, azt strukturált pilot-formában kell tesztelni — a magyar köznevelés által már ismert alternatív kerettantervi és kísérleti iskola intézményi mechanizmusok adta mozgástérben. Harmadszor: ami a fenti két sávban nem fér el, ahhoz pontosan körülhatárolt, paragrafus-szintű jogszabály-módosítás javasolt, a meglévő öt éves NAT-felülvizsgálati ciklushoz illesztve.

A dokumentum nem helyettesíti a jogi szakvéleményt. Egy oktatáspolitikai szakmai javaslat, amelyet a tényleges jogszabály-előkészítés előtt jogi szakértői véleményezésnek és társadalmi egyeztetésnek kell követnie. A megfogalmazott módosítási javaslatok iránya és tartalma egyaránt vita tárgyát képezi a köznevelés szakmai közösségében — ez a vita kívánatos és szükséges, és a dokumentum kifejezetten az ilyen szakmai egyeztetésekre szánt kiindulópontnak készült.

A dokumentum hét részből áll. Az (I.) rész helyzetelemzést és gap-elemzést ad a VOAT és a hatályos jogrend között. A (II.) rész a háromsávós végrehajtási stratégiát rögzíti. A (III.) rész az „A sávot” — vagyis azt, ami már most végrehajtható. A (IV.) rész a „B sávot” — kísérleti és alternatív kerettantervi keretek. Az (V.) rész a „C sávot” — paragrafus-szintű jogszabály-módosítási javaslatokkal. A (VI.) rész egy javasolt VOAT-Pilot Korm. rendelet vázlatát. A (VII.) rész pedig egy 36 hónapos ütemterv és kockázat-térkép.

Hatályosság és jogi referenciák

A jelen dokumentum a 2026. május 5-i hatályos magyar köznevelési jogrendre épül, beleértve a 2011. évi CXC. törvényt (Nkt.) egységes szerkezetbe foglalt változatát, a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendeletet (NAT) az 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelettel módosítva, az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendeletet (kerettantervek), a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendeletet (működés), a 245/2024. (VIII. 8.) Korm. rendeletet (tiltott és korlátozott tárgyak), a 419/2024. (XII. 23.) Korm. rendeletet (pedagógus-továbbképzés), valamint a 2023. évi LII. törvényt (pedagógusok új életpályája). A jogszabályi hivatkozásokat a szakmai közönség számára a referencia-pontosság kedvéért tartottuk meg, de a végleges szabályozási tervezet előkészítése során minden esetben jogi szakértői ellenőrzés szükséges.

I. rész — Helyzetelemzés és gap-elemzés

Mielőtt a háromsávós végrehajtási stratégiát ismertetnénk, érdemes pontosan rögzíteni, mi a kiindulási helyzet — vagyis hol áll a VOAT és hol áll vele szemben a hatályos magyar köznevelési jogrend. Ez a gap-elemzés nem önmagáért érdekes: pontosan ez fogja meghatározni, hogy mely VOAT-elem melyik sávba (A, B vagy C) sorolható. A gap mérete és természete egyaránt számít: van olyan eltérés, amely tartalmi jellegű és iskolai döntéssel áthidalható; van, amelyek kerettantervi szintű és kísérleti programmal kezelhető; és van, amelyik a köznevelési törvény szintjén jelenik meg, és érdemi jogszabály-módosítás nélkül nem hidalható át.

I.1 A VOAT és a hatályos NAT struktúrális távolsága

A VOAT és a hatályos magyar NAT (110/2012. Korm. rendelet, az 5/2020. módosítással) viszonyát nem jellemzi alapvető filozófiai szembenállás. Mindkettő integrál olyan elemeket, mint a kompetencia-alapú szemlélet, a tanulási területek átfelölő gondolkodás, a kerettantervi adaptáció rugalmassága és az erkölcsstan/etika kötelező jelenléte 1–8. évfolyamon. A különbségek azonban — különösen az óraszerkezet, az infrastruktúra-igény és a mérési rendszer szintjén — jelentősek.

Az alábbi gap-elemzés négy dimenzióban mutatja meg a VOAT és a hatályos jogrend közötti távolságot: tartalmi szabályozás, óraszerkezet, infrastruktúra, mérés és értékelés.

Gap 1 — Tartalmi szabályozás

- **Hatályos** — A NAT és a kerettantervek tantárgy-alapú szerkezetűek, a tanulási területek pedig 7 fő műveltségi területre osztva. Az iskolák a helyi tanterv elkészítésekor a kerettantervi órakerten 10%-ban szabadon mozoghatnak; az alternatív kerettantervi keretben legfeljebb 30%-ban térhet el a tantárgyi struktúra (Nkt. 9. § (9)).
- **VOAT-igény** — Hat kerettantervi terület (önálló döntéshozatal, forráskritika, etika, fókusz, fizikai alkotás, reziliencia), amelyek részben tantárgyi, részben keresztmetszeti formában működnek. A tantárgyi struktúra szintjén a VOAT az alsó tagozaton heti 6 óra fizikai alkotást ír elő, ami a hatályos kerettanterv „technika és tervezés” + „vizuális kultúra” összóraszámán (1–4. évfolyamon kb. 3 óra) jelentősen túlmutat.
- **Gap-szint** — Közepes-magas. Az alapozó (1–3.) ciklus szabad órakeretben és a 30%-os alternatív sávban részben kezelhető; a heti 6 óra fizikai alkotás teljes körű kötelező bevezetése azonban a kerettantervi rendelet módosítását igényli.

Gap 2 — Óraszerkezet és napirend

- **Hatályos** — Az alsó tagozat első három évében a maximális heti óraszám 24 (kötelező 22, beleértve a heti 5 testnevelést). 11–12. évfolyamon a maximum 34 óra. A napi óraszerkezetet a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet szabályozza.
- **VOAT-igény** — Strukturált blokkrendszer (90 perces deep-work blokkok), heti „hosszú nap” intézménye (5–6 órás projektnap), heti „csend-óra”, évszaki tagolás. A napi rutin szintjén kötött telefonkezelő-rendszer és csendnyitás.

- **Gap-szint** — Közepes. A blokkrendszer és a napi rutin nagyrészt a helyi pedagógiai program hatáskörében marad, így intézményi szinten — a fenntartó jóváhagyásával — bevezethető. A telefonkezelés szabályozása ágazat-szintű egyértelműsítést igényel.

Gap 3 — Infrastruktúra és tárgyi feltételek

- **Hatályos** — A 20/2012. EMMI rendelet 2. melléklete határozza meg a kötelező eszköz- és felszerelésjegyzéket. Műhely, kert, konyha, csendszoba külön nem kötelező eleme egy általános iskolának.
- **VOAT-igény** — Műhely (60 m²), kert (100 m² vagy partneri tér), tanulói konyha, csendszoba, telefonkezelő-rendszer, természeti tér 30 percen belül elérhető.
- **Gap-szint** — Magas. Egyéni iskola szintjén a fenntartói támogatással lassan kiépíthető, de általános köznevelési követelményként költségvetési vetülete van, amely külön kormányzati döntést igényel.

Gap 4 — Mérés, értékelés, tanúsítás

- **Hatályos** — Központi kompetenciamérések (országos kompetenciamérés, OKM), idegen nyelvi mérés, NETFIT. Az iskolai értékelés osztályzaton vagy szöveges értékelésen alapul. A 2023. évi LII. törvény (pedagógusok új életpályája) a pedagógus értékelési rendszerét is átalakította.
- **VOAT-igény** — KSZ-FL (Kognitív Szuverenitás Felmérőlap), AS-napló, FKP-teszt, MFI-mérés, EFT, Tanévzáró Auditlap, Iskolai Éves Auditjelentés.
- **Gap-szint** — Közepes. A mérőeszközök bevezetése pilot-szinten az iskola pedagógiai programjának része lehet. Ágazati elismerésük (pl. érettségi súlyozás vagy felvételi szempont) viszont kerettantervi-jogszabályi módosítást igényel.

I.2 Mit szabad ma a hatályos jogrendben?

Mielőtt a hiányzó szabályozási mozgástérről beszélnénk, érdemes pontosan rögzíteni, mit enged a hatályos jog. Az alábbi pontok mindegyike már most, jogszabály-módosítás nélkül igénybe vehető.

- **10%-os szabad órakeret (110/2012. Korm. rendelet és a kerettantervi rendelet)** — Az iskola évfolyamonként a kerettantervi órakeret 10%-át szabadon felhasználhatja vagy a kötelező órák tartalmának elmélyítésére, vagy választható tartalmak beillesztésére.
- **Felfelé eltérés (110/2012. Korm. rendelet 8. § (3))** — Az iskola a kerettantervben meghatározott óraszámoktól felfelé eltérhet (azaz többet adhat egy területnek), de az így keletkező plusz órák a tanuló számára csak akkor kötelezőek, ha a szülő ezt a beíratáskor vállalja.
- **Választható tantárgyak** — A 11–12. évfolyamon 4 kötelezően választható + 4–5 órányi szabadon választható tantárgy biztosítható, amely a VOAT-területek közül többet (forráskritika, etika, reziliencia) közvetlenül tudja szolgálni.

- **Pedagógiai program autonómiája (Nkt. 24. és 26. §)** — Az iskola pedagógiai programja a fenntartó jóváhagyásával jelentős mozgásteret biztosít a napirend, a módszerek, a mérési eszközök és a tantárgyi struktúra részletkérdéseiben.
- **Alternatív kerettanterv (Nkt. 9. § (8)–(9))** — A miniszter által nyilvántartott, 30%-ban eltérő tantárgyi struktúrájú alternatív kerettantervek alapján működő iskolák jelentős részben be tudnak építeni VOAT-elemeket.
- **Magán- és egyházi fenntartású iskolák** — Az NAT és kerettantervi keret rájuk is vonatkozik, de a fenntartói támogatás és a pedagógiai szabadság révén többletórát és infrastruktúrát rugalmasabban tudnak biztosítani.
- **A pedagógus módszertani szabadsága (Nkt. 63. § (1) b))** — A pedagógus a pedagógiai program alapján maga választja meg az ismereteket, a tananyagot, a nevelés-oktatás módszereit. Ez a szabadság a deep-work, a csend-túrás, a forráskritikai gyakorlatok beépítését óra-szinten lehetővé teszi.

Ezek a meglévő jogi mozgásterek **együtt használva már most lehetővé teszik a VOAT-tartalom mintegy 50–60%-ának integrálását** egy átlagos közoktatási iskolába — különösen az alternatív kerettantervi nyilvántartású intézmények esetében. A teljes körű, kötelező és országos szintű alkalmazáshoz azonban a III–V. részben részletezett szabályozói reform szükséges.

II. rész — A háromsávós végrehajtási stratégia

A VOAT bevezetése három, egymással párhuzamosan futó sávban valósulhat meg. A három sáv közötti különbség nem a tartalomban, hanem a szabályozási státuszban és a bevezetés sebességében van — vagyis a VOAT minden eleme valamelyik sáv csatornáján indul el, és a sávok között nem verseny, hanem szerepmegosztás van. Az alábbi táblázat tömören foglalja össze a háromsávós logikát, a részletes csatornaleírások pedig a III–V. részekben követik.

Sáv	Mit jelent?	Szabályozási státusz	Időhorizont
A sáv Azonnal végrehajtható	A VOAT azon elemei, amelyeket a hatályos jogrend már most lehetővé tesz; ezek azonnal beemelhetők egy iskola pedagógiai programjába, fenntartói jóváhagyással.	Nincs szükség jogszabály-módosításra. Az iskolai pedagógiai program és a fenntartói döntés keretében.	0–12 hónap
B sáv Kísérleti / alternatív	A VOAT azon elemei, amelyek a 30%-os alternatív kerettantervi szabad sávban, illetve egy külön kísérleti program státuszában vihetők be.	Alternatív kerettanterv miniszteri jóváhagyása (Nkt. 9. § (8)) vagy kormányrendeleti VOAT-Pilot keretében.	12–24 hónap
C sáv Jogszabály-módosítás	A VOAT azon elemei, amelyek a teljes körű, kötelező bevezetéshez kormányrendeleti és törvénymódosítási szintű szabályozást igényelnek.	Nkt., 110/2012. Korm. rendelet, 51/2012. és 20/2012. EMMI rendelet módosítása.	24–60 hónap, vagy a soron következő 5 éves NAT-felülvizsgálathoz illesztve

II.1 A három sáv egymáshoz való viszonya

A három sáv nem egymást kizáró, hanem egymást feltételező. A C sáv jogszabályi módosítási javaslatai akkor lesznek meggyőzőek a döntéshozók előtt, ha az A és B sáv valós iskolai gyakorlattal és mérési eredményekkel támasztja alá őket. Más szavakkal: a VOAT bevezetése nem felülről lefelé („top-down”) jogszabálytervezéssel kezdődik, hanem alulról felfelé („bottom-up”) működő iskolai pilotokkal.

Ez stratégiai szempontból kulcsfontosságú. Az elmúlt évtizedek magyar oktatáspolitikai tapasztalata szerint az iskolákra felülről kényszerített tartalmi reformok, megfelelő gyakorlati alapozás nélkül, **rendszerint pedagógus-ellenállásba ütköztek és gyengén implementálódtak**. A VOAT-bevezetés stratégiája ezt a hibát kerüli el azzal, hogy az A és B sávban mérhető, dokumentált gyakorlattal alapozza meg a C sáv jogszabály-módosítási javaslatait.

II.2 A három sáv ütemezésének logikája

Az ütemezés az alábbi logikát követi:

- Az A sáv azonnal indítható partneriskolákkal. Egy év alatt 3–7 iskola tudja a VOAT-elemek ~60%-át a saját pedagógiai programjába emelni. Ez a gyakorlati alapozás a B és C sáv számára.

- A B sáv egy 24 hónapos kísérleti program keretében működik, amelyet egy külön VOAT-Pilot Korm. rendelet (lásd VI. rész) tesz lehetővé. A B sáv adja a teljes körű VOAT — különösen az óraszerkezet és a mérési rendszer — első valós dokumentációját.
- A C sáv akkor lép be, amikor a B sáv pilot-eredményei megalapozzák a paragrafus-szintű módosítási javaslatokat. Ez a soron következő 5 éves NAT-felülvizsgálati ciklusba illeszthető — Magyarországon a NAT-ot 5 évenként felülvizsgálják (Nkt. előírása); a 2020-as utolsó nagy módosítás után a következő érdemi felülvizsgálat 2025–2027 közötti időszakra esik.

A 2025–2027-es NAT-felülvizsgálati ablak

A 2026. májusi pillanatban a NAT 2020. évi módosítása óta már fél évtized telt el, és a soron következő érdemi felülvizsgálat ablaka megnyílt. Az Nkt. maga írja elő, hogy a NAT bevezetésével és alkalmazásával kapcsolatos tapasztalatokat rendszeresen, legalább ötvenként értékelni kell, és a szükséges módosítást a Kormánynál kezdeményezni kell — vagyis a felülvizsgálati ablak nem egyetlen jogszabályi eseményhez, hanem ehhez a beépített ciklushoz kötődik. Ez a stratégiaileg fontos pillanat azt jelenti, hogy a VOAT C sáv-javaslatait — különösen a NAT-rendelet módosítási elemeit — a következő 12–24 hónapban érdemes a szakmai-társadalmi egyeztetésbe bevinni, mert a következő ablak csak 2030 körül nyílik majd újra.

III. rész — Az „A sáv”: ami már most végrehajtható

Az alábbi VOAT-elemek a hatályos magyar jogrend keretein belül, jogszabály-módosítás nélkül, fenntartói és iskolavezetői döntéssel közvetlenül beemelhetők egy iskola pedagógiai programjába. Ez a sáv a VOAT-tartalom nagyjából 50–60%-át teszi ki — vagyis egy iskola már most, a következő tanévtől, érdemi mértékben elindulhat a VOAT-pályán anélkül, hogy bármilyen állami döntésre vagy szabályozói lépésre várnia kellene. Ez az A sáv stratégiai jelentősége: ez teszi a VOAT-ot egyszerre alulról és felülről építhető keretrendszerre.

III.1 A „helyi tanterv” csatorna

Az iskolai pedagógiai program két fő dokumentumból áll: a nevelési programból és a helyi tantervből. A helyi tanterv a kerettanterv adaptált változata, amelyben az iskola a 10%-os szabad órakeretet és — felmenő rendszerben, vállalt többletórák formájában — a kerettanterv feletti órákat saját profiljának megfelelően alakítja.

Konkrét VOAT-elemek a helyi tanterven keresztül

- **A 10%-os szabad órakeret felhasználása** — ezt a keretet tantervi szinten lehet a 6. terület (pszichológiai reziliencia), a 4. terület (fókusz, mély munka, figyelem-szabályozás) vagy a 2. terület (forráskritika és érveléstechnika) keresztmetszeti integrációjára fordítani.
- **Etikaóra strukturált megújítása** — az 1–8. évfolyamon kötelező etika tantárgy óraszama adott, de a tartalmi és módszertani megvalósítás iskolai hatáskörbe tartozik. A VOAT 3. területe (morális ítélőképesség és etika) ezen az órán keresztül — a Kohlberg-elvű, kérdés-alapú dilemma-műhely formában — közvetlenül megvalósítható.
- **Vizuális kultúra és technika tantárgyak átstrukturálása** — a hatályos kerettantervben e tantárgyak heti 1–2 órát tesznek ki. A VOAT 5. terület (fizikai alkotás) első ciklusát — heti 6 órát — a meglévő óraszám-alap és a szabad órakeret együttes felhasználásával heti 4–5 órára lehet emelni az alsó tagozaton, fenntartói támogatással.
- **Médiaértés mint kötelezően választható tantárgy** — a 2020-as NAT-módosítás megőrizte a médiaismeretet kötelezően választható tantárgyként, két évfolyamon is tanulható formában. A VOAT 2. területe (forráskritika) ezen tantárgy újra-tartalmazását ajánlja.
- **Választható tantárgyak a 11–12. évfolyamon** — a 4 kötelezően választható tantárgy közül egy lehet kifejezetten „Forráskritika és érveléstechnika” vagy „Pszichológiai reziliencia és értelem-keresés” névvel.

III.2 A „pedagógiai program” csatorna

Az iskolai pedagógiai program nevelési része nem kötött tantárgyi szerkezethez, és bőséges autonómiát biztosít az iskolavezetésnek és a tantestületnek. Az alábbi VOAT-elemek itt rögzíthetők és az iskola napi gyakorlatába emelhetők.

VOAT-elemek a nevelési programban

- **Iskolai napirend és blokkrendszer** — a 90 perces deep-work blokkok, a csendnyitás és a reflektív zárás a pedagógiai program nevelési részében rögzíthetők.
- **Heti „hosszú nap” intézménye** — egy heti projektnap, amelynek átfogó pedagógiai feladata — például közösségi szolgálat, kutatómunka, természetjárás — szervezhető a pedagógiai program keretében; a 9–12. évfolyamon a kötelező közösségi szolgálat (50 óra/12 év) erre a célra is fordítható.
- **Heti „csend-óra”** — az osztályfőnöki órakeret vagy a szabad órakeret felhasználásával minden évfolyamon hetente egyszer beilleszthető.
- **Telefonkezelő-rendszer** — a 245/2024. (VIII. 8.) Korm. rendelet a tanítási nap idejére már állami szinten korlátozza az okoseszközök használatát, a leadás-tárolás-visszaadás részletszabályait pedig az iskolai házirendre bízta. A VOAT itt nem új szabályozást igényel, hanem a hatályos kötelezettséget tölti meg pedagógiai gyakorlattal — telefonszkekrényes vagy telefonszakos megoldással, a csendnyításhoz illesztve.
- **KSZ-FL és AS-napló mint diagnosztikai eszköz** — az iskolai pedagógiai értékelési rendszer része lehet, amennyiben a fenntartó a pedagógiai programban jóváhagyja. Tilos azonban felvételi szempontként vagy tanári értékelési mutatóként alkalmazni.
- **Tanévzáró VOAT-Auditjelentés** — az iskola önkéntes pedagógiai dokumentumaként készíthető, és belső szakmai célra, valamint a szülői közösség tájékoztatására használható.

III.3 A „fenntartói támogatás” csatorna

A magániskolák, egyházi fenntartású iskolák és önálló önkormányzati fenntartású iskolák fenntartói döntéssel többlet-erőforrásokat tudnak adni a VOAT-elemek bevezetéséhez. A leginkább érintett területek:

- **Infrastruktúra** — műhely, tanulói konyha, csendszoba kialakítása fenntartói beruházásból. Egy pilot-iskola esetében ez 5–25 millió forint közötti egyszeri beruházást jelent (átlagbecslés, intézményméret-függő). Hosszú távon ez beruházás-alapú érték, mert a VOAT-elem nélküli iskola is rövidesen igényli majd ezeket a tereket.
- **Tanári többlet-finanszírozás** — a 32 órás VOAT-alapozó képzés és a speciális tanári képesítések finanszírozása fenntartói támogatással valósítható meg. Egy 30 fős tantestület képzése kb. 3–5 millió forint.
- **Külső szakember-bevonás** — a pszichológiai reziliencia és a forráskritika tanítása szakember-bevonást kíván; ez a fenntartói költségvetésben külön sor lehet.

A „korai bevezető” iskolák stratégiai értéke

Azok az iskolák, amelyek 2026–2027-ben már most beemelik a VOAT-tartalom 50–60%-át a pedagógiai programjukba az A sáv csatornáin, két dolgot nyernek meg. Egyrészt valós, dokumentálható pedagógiai gyakorlatot, amely a B és C sáv hivatalos VOAT-pilot programjához becsatlakozhat — vagyis 2028-tól már „bevett gyakorlatként” kerülhetnek a tanúsítási rendszerbe. Másrészt egyedi piaci pozíciót, mert a 2024–2026 közötti generatív MI-szakasz után a szülői közösség keresletét egyre inkább a tudatos, kognitív integritás-orientált iskolák felé tolja.

IV. rész — A „B sáv”: kísérleti és alternatív kerettantervi keretek

A VOAT azon elemei, amelyek az A sávban már nem férnek el — különösen a teljes órakeret egységes előírása, a heti 6 óra fizikai alkotás kötelező volta az alsó tagozaton, és a VOAT-mérési rendszer ágazati elismerése — két meglévő, illetve egy új jogszabályi csatornán keresztül érhetők el. A két meglévő csatorna az alternatív kerettantervi rendszer (Nkt. 9. § (8)–(9)) és a magyar köznevelésből már ismert kísérleti iskola intézménye; az új csatorna egy javasolt VOAT-Pilot Korm. rendelet, amely a 25–50 önként jelentkező iskolával történő 5+1 éves teljes körű kipróbálást tenné lehetővé. A három csatorna nem egymást kizáró: egy iskola elvileg kombinálva is választhat közülük, attól függően, milyen mélységig kívánja a VOAT-ot bevezetni.

IV.1 Az alternatív kerettanterv csatorna (Nkt. 9. § (8)–(9))

A 2011. évi CXC. törvény (Nkt.) 9. § (8) bekezdése értelmében az iskola a miniszter által jóváhagyott alternatív kerettanterv alapján is végezheti munkáját. Az alternatív kerettantervet egy szakmai szervezet, civil egyesület vagy iskolai konzorcium dolgozza ki, és a köznevelésért felelős miniszternek nyújtja be jóváhagyásra. A miniszter által nyilvántartott alternatív kerettantervek listája megtalálható az Oktatási Hivatal honlapján.

A 2019-es módosítás óta az Nkt. 9. § (9) bekezdése **30%-os struktúrális eltérés-korlátot** vezetett be: az alternatív kerettanterv tantárgyi struktúrája legfeljebb harminc százalékban térhet el a miniszter által kiadott kerettantervtől, és a NAT-ban meghatározott tananyag-tartalmakat tanévenként két félévre bontva kell megjeleníteni. Ez a korlát a VOAT-tartalom legnagyobb részét lefedi, de nem mindet — különösen a heti 6 óra fizikai alkotás teljes körű bevezetését az alsó tagozaton nem mindig teszi lehetővé.

Mit fed le a 30%-os alternatív sáv a VOAT-ból?

- **Lefedett** — a VOAT 1. terület (önálló döntéshozatal — heti 1 óra), 2. terület (forráskritika — heti 1 óra a 4–12. évfolyamon), 3. terület (etika — kötelező, csak módszertani átstruktúrálás), 6. terület (reziliencia — heti 1 óra az 5–12. évfolyamon), és a 4. terület (fókusz — heti 2 óra) jelentős része.
- **Részben lefedett** — a 4. terület teljes mértékben (különösen a tantárgyi órák 25%-ának kötelező mély munka jellege a 30%-on belül kihasználható).
- **Nem lefedett** — az 5. terület teljes körű volumene (heti 6 óra fizikai alkotás az alsó tagozaton) — a kerettantervi „technika” és „vizuális kultúra” tantárgyak összóraszámának feltöltése a 30%-os korláton túli emelést igényelne.

Egy javasolt VOAT-Alternatív Kerettanterv (VOAT-AK)

A jelen dokumentumtól független, de erre épülő szakmai munka egy VOAT-AK kidolgozása. Ez a dokumentum, ha a köznevelésért felelős miniszter jóváhagyja, lehetővé teszi az adoptáló iskolák számára a VOAT-tartalom 70–80%-ának hivatalos, kerettantervi szintű alkalmazását. A VOAT-AK

kidolgozása szakmai konzorciumi munka (pedagógusok, oktatáskutatók, jogi szakértők együttműködésében).

IV.2 A kísérleti iskola/program csatorna

A magyar köznevelési hagyomány — még az 1985-ös közoktatási törvénytől kezdve — ismeri a kísérleti iskola fogalmát. A jelenleg hatályos jogrendben azonban a kísérleti programnak nincs önálló, nevesített intézményi kategóriája: gyakorlati kerete egyrészt az egyedi miniszteri felmentés — az alternatív kerettantervek engedélyezésének logikájához (Nkt. 9. §) illeszkedve —, másrészt egy célzott kormányrendeleti pilot-felhatalmazás. Egy kísérleti program státuszú iskola a kerettantervi rendelet egyes elemei alól kormányrendeleti vagy miniszteri jóváhagyással ideiglenesen mentesíthető.

Mit ad a kísérleti program státusz a VOAT számára?

- **Óraszám-rugalmasság** — a maximális heti óraszám (alsó tagozat 24 óra) a kísérleti program engedélyezett időtartamára részben felfelé bővíthető — különösen ha a többletóra fizikai alkotás vagy mély munka jellegű.
- **Mérési-értékelési mentesülés** — a kísérleti iskola részben mentesíthető a központi kompetenciamérés meghatározott formái alól, és saját mérési eljárásokat — pl. KSZ-FL, FKP, MFI — alkalmazhat.
- **Tantárgyi szerkezet** — a tantárgyi szerkezet a kísérleti programban a 30%-os alternatív korlátot túl is módosítható, egészen az engedélyezett kísérleti keret mértékéig.
- **Időhorizont** — a kísérleti program tipikus időtartama 4–6 év, amely megfelel a VOAT teljes körű kipróbálásához szükséges, ciklus-átívelő idő-keretnek.

IV.3 A VOAT-Pilot Korm. rendelet javasolt vázlata

A B sáv legfontosabb új jogi eszköze egy VOAT-Pilot Korm. rendelet, amely a következő szabályozási elemeket tartalmazná. (A teljes vázlatot a VI. rész tartalmazza.)

- A VOAT-Pilot státusz definiálása: melyik iskola jogosult, milyen feltételek mellett, milyen időtartamra (javasolt: 5+1 év).
- A pilot keretben felfüggeszthető rendelkezések köre: a 110/2012. Korm. rendelet, az 51/2012. és a 20/2012. EMMI rendelet meghatározott szakaszai.
- A pilot keretében alkalmazandó mérési-értékelési rendszer: KSZ-FL, FKP, MFI, AS-napló, EFT mint hivatalos pedagógiai dokumentum.
- A pilot keretben kötelező audit-rendszer: éves jelentés a köznevelésért felelős miniszternek és az Oktatási Hivatalnak.
- A pilot lezárását követő szabályozási döntés-pont: az 5. évben a pilot-tapasztalatok alapján döntés a VOAT általános bevezetéséről, módosított bevezetéséről, vagy a pilot meghosszabbításáról.

V. rész — A „C sáv”: jogszabály-módosítási javaslatok

Az alábbiakban paragrafus-szintű módosítási irányokat fogalmazunk meg azokra a hatályos jogszabályokra, amelyeket a VOAT teljes körű, országos és kötelező bevezetéséhez érdemes módosítani. A javaslatok fontos hangsúlyozással: nem kész jogszabály-szövegek, hanem a módosítás iránya és tartalma — a szövegszerű kidolgozást jogi szakértői csoport végzi, és minden esetben szakmai-társadalmi egyeztetést követően. A C sáv ennek megfelelően középtávú stratégiai cél; a 2025–2027 között megnyíló érdemi NAT-felülvizsgálati ablak biztosít rá természetes időbeli lehetőséget, és a következő ablak ezután csak 2030 körül nyílik újra.

V.1 A 2011. évi CXCV. törvény (Nkt.) javasolt módosításai

V.1.1 — A köznevelési célok kiegészítése — kognitív integritás mint nevelési cél

Az Nkt. 1. §-a rögzíti a törvény célját és a köznevelés alapelveit; az 5. § a köznevelés pedagógiai szakaszait írja le. A kognitív integritás mint nevelési cél természetes helye a célokat és alapelveket tartalmazó rész — javasolt ezért az Nkt. 1. §-ának kiegészítése (vagy egy ahhoz kapcsolódó új bekezdés), amely rögzíti, hogy a köznevelés célja az emberi gondolkodás integritásának, az önálló döntéshozatal képességének és a kritikai gondolkodásnak a fejlesztése — különösen az algoritmikus információs környezet körülményei között.

Javasolt szövegszerű irány: „A köznevelés feladata a tanuló kognitív integritásának, kritikai gondolkodásának és önálló döntéshozatali képességének megőrzése és fejlesztése, különös tekintettel a digitális és algoritmikus információs környezet sajátos kihívásaira.”

V.1.2 — 9. § (8)–(9) bekezdések kiegészítése — VOAT-konform alternatív kerettanterv

Az Nkt. 9. § (8) bekezdése jelenleg az alternatív kerettanterv fogalmát határozza meg, a (9) bekezdés a 30%-os struktúrális eltérés-korlátot. Javasolt egy új bekezdés bevezetése, amely nem a 30%-os általános korlát fellazítását célozza — a NAT tantárgyi egységét a jogalkotó indokoltan és következetesen védi —, hanem egy szűk, célzott mentesítést rögzít: a 30%-os korlátba ne számítsanak bele a maximális heti órakereten felül, önkéntesen vállalt gyakorlati (műhely) foglalkozások. Így a VOAT fizikai alkotás területe a NAT egységének megbontása nélkül bővíthető.

V.1.3 — A 9. § kiegészítése — miniszteri felhatalmazás kísérleti programokra

A VOAT-Pilot nem önálló intézménytípus, ezért nem az intézménytípusokat felsoroló rendelkezések közé illeszkedik. Javasolt ehelyett az Nkt. 9. §-ának — az alternatív kerettantervek és az egyedi megoldások engedélyezését szabályozó szakasznak — a kiegészítése egy felhatalmazó rendelkezéssel, amely szerint a köznevelésért felelős miniszter egyedi, határozott idejű kísérleti programokat hagyhat jóvá, kormányrendeletben meghatározott feltételekkel. A VOAT-Pilot program státusz részleteit ezt követően egy külön VOAT-Pilot Korm. rendelet (lásd VI. rész) szabályozza.

V.1.4 — 27. § (5) — A heti maximális óraszám rugalmasítása

Az Nkt. 27. § (5) bekezdése a tanulók heti maximális óraszámát rögzíti. Javasolt egy kivétel-szabály bevezetése: a fizikai alkotás, a természetjárás és a műhelymunka jellegű órák — amelyek a hagyományos osztályteremnek nem felelnek meg, és pedagógiai jellegüknél fogva nem terhelnek úgy, mint a klasszikus „padban ülő” órák — részben kivétel lehetnek a maximum alól. Ez a rugalmasság ma a két tannyelvű és a nemzetiségi oktatásban már megvan, és párhuzamosan ki lehet terjeszteni a VOAT-elemekre.

V.2 A 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet (NAT) javasolt módosításai

V.2.1 — 1. § kiegészítése — Kognitív integritás mint NAT-elv

A 110/2012. Korm. rendelet 1. § (3) bekezdése a NAT alapelveit rögzíti. Itt egy új h) pont rögzíthető, hogy a NAT az emberi kognitív integritás megőrzését és fejlesztését alapvető szinten célként ismeri el az algoritmikus információs környezet feltételei között.

V.2.2 — Melléklet (NAT) tanulási területeinek kiegészítése

A 110/2012. Korm. rendelet melléklete (a NAT) jelenleg 7 fő tanulási területet (műveltségi területet) határoz meg. Javasolt egy új tanulási terület „Kognitív integritás és önálló döntéshozatal” néven, amely a VOAT 1. (önálló döntéshozatal), 2. (forráskritika), 4. (fókusz) és 6. (reziliencia) területeit fogja össze. Ez a strukturális kiegészítés legfeljebb a 2025–2027-es felülvizsgálati ablakhoz illeszthető.

V.2.3 — 8. § (3) bekezdés kiegészítése — Felfelé eltérés

A jelenlegi 8. § (3) bekezdés engedi az iskolának a kerettantervi óraszámoktól felfelé való eltérést, de csak akkor, ha a tanuló számára nem teszi kötelezővé. Javasolt egy új (3a) bekezdés a VOAT-konform alternatív kerettantervi vagy VOAT-Pilot státuszú iskolák esetében, amely engedélyezi a kerettanterv feletti óraszám-bővítést a tanuló számára kötelező formában is — különösen a fizikai alkotás területén — a szülői beleegyezéssel.

V.3 Az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet (kerettantervek) javasolt módosításai

V.3.1 — Új kerettantervi melléklet — VOAT-kerettanterv

Az 51/2012. EMMI rendelet jelenleg iskolatípusonkénti kerettanterveket tartalmaz. Javasolt egy új mellékletként a VOAT-konform kerettanterv kiadása, amely az alsó tagozat (1–4. évfolyam), felső tagozat (5–8. évfolyam) és középiskola (9–12. évfolyam) szintjén külön-külön rögzítené a VOAT hat kerettantervi területének tantárgyi formáját, óraszámát, és a kimeneti követelményeit. Ez a melléklet az alternatív kerettantervi nyilvántartásba is bekerülhet.

V.3.2 — Tantárgyi tartalmak kiegészítése

A meglévő kerettantervi mellékletekben is megjelenhetnek VOAT-elemek a kerettantervi rendelet általános módosításával: különösen a magyar nyelv és irodalom, történelem és állampolgári ismeretek, valamint az állampolgári ismeretek tantárgyak forráskritikai és

érveléstechnikai tartalommal való gazdagítása. Az anyanyelv-tantárgyba egy „médiáértés és forráskritika” alfejezet beemelése a 4. évfolyamtól kezdődően kívánatos.

V.4 A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (működés) javasolt módosításai

V.4.1 — Az iskolai napirend új szabályozási kerete

A 20/2012. EMMI rendelet rögzíti az iskolai napirend, a tanítási órák és a szünetek általános szabályait. Javasolt egy új szakasz a 90 perces deep-work blokk fogalmának bevezetésére, valamint a heti „hosszú nap” intézményének (5–6 órás projekt-nap) hivatalos elismerésére, kifejezetten azon iskolák számára, amelyek a VOAT- vagy más alternatív pedagógiai program szerint működnek.

V.4.2 — Illeszkedés a hatályos okoseszköz-szabályozáshoz

A telefonhasználat iskolai korlátozása — szemben a korábbi gyakorlattal, amely ezt teljes egészében az iskolai házirend hatáskörében hagyta — már nem szabályozási hiányterület: a 245/2024. (VIII. 8.) Korm. rendelet (a nevelési-oktatási intézményekben a tiltott és a használatában korlátozott tárgyakról) 2024. szeptember 1-jétől állami szinten, központilag rendelkezik az okoseszközök tanítási napon történő korlátozásáról, leadásáról és elzárt tárolásáról. A VOAT ezen a ponton tehát nem új jogszabályt igényel: a kognitív integritás elve harmóniában van a kormányzat 2024-es okoseszköz-korlátozó lépésével. A VOAT hozzájárulása itt tartalmi — a csendnyitás, a deep-work blokkok és a reflektív zárás pedagógiai tartalommal töltik meg a már hatályos jogszabályi keretet, vagyis a meglévő kötelezettséget működő iskolai gyakorlattá fordítják.

V.4.3 — A 2. melléklet (eszköz- és felszerelésjegyzék) kiegészítése

A 20/2012. EMMI rendelet 2. melléklete a kötelező eszköz- és felszerelésjegyzéket tartalmazza. Egy fokozatosan, többéves keretben bevezethető kiegészítés a műhely, a tanulói konyha, a csendszoba és a kerti tér, illetve a 30 percen belül elérhető természeti tér szerepeltetését javasolja a VOAT-tanúsított vagy VOAT-konform kerettanterv szerint működő iskolák számára. A költségvetési vetület miatt ez a módosítás külön kormányzati költségvetési forrás-elkülönítést kíván.

V.5 A 419/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet (pedagógus-továbbképzés) javasolt kiegészítései

V.5.1 — A VOAT-képzések beépítése a továbbképzési rendszerbe

A pedagógus-továbbképzés rendszerét 2025. január 1-jétől a 419/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet szabályozza, amely a korábbi — 7 évenkénti, 120 órás — ciklust ötéves, kredit-alapú rendszerrel váltotta fel (egy kredit 60 perc tanulmányi munkaórának felel meg). A rendelet kétféle továbbképzést különböztet meg: az igazgató által kijelölt tartalmi megújító képzést és a pedagógus által választható képzést. Javasolt, hogy a VOAT-alapozó képzés mindkét csatornában elismerhető legyen — tartalmi megújító képzésként ott, ahol az iskola a VOAT-ot intézményi

szinten bevezeti, és választható képzésként minden más esetben —, kreditértékét pedig a rendelet kredit-rendszeréhez igazodva kell megállapítani (a továbbképzési programok minimális értéke a rendelet szerint tizenöt kredit).

V.5.2 — Speciális VOAT-tanári képesítések

A pedagógus-szakképzetségi és -továbbképzési rendszerbe integrálható négy új specializáció:

- Forráskritika és érveléstechnika tanár-szakirányú továbbképzés (60 óra);
- Etika és morális dilemma-műhely vezető szakirányú továbbképzés (120 óra; etika-szakos végzettség alternatívája);
- Pszichológiai reziliencia tanár-szakirányú továbbképzés (60 óra; pszichológusi végzettség alternatívája);
- Fizikai alkotás műhelymester-pedagógiai szakirányú továbbképzés (80 óra; mester-bizonyítvány melletti pedagógiai alapképzés).

V.5.3 — A pedagógus munkaidő-semlegességének biztosítása

A VOAT bevezetésének egyik leggyakoribb — és jogos — pedagógusi aggálya, hogy a 90 perces deep-work blokkok és a heti „hosszú nap” projektnap a gyakorlatban bújtatott munkaidő-növelést jelentenének. Ezt az aggályt a szabályozási tervezetnek kifejezetten el kell oszlatnia. Javasolt ezért egy olyan rendelkezés rögzítése — akár a továbbképzési, akár az Nkt. munkaidő-szabályaihoz kapcsolódóan —, amely kimondja: a 90 perces blokkok és a projektnapok megszervezése nem növelheti a pedagógusnak a 2023. évi LII. törvény (a pedagógusok új életpályájáról) szerinti, heti neveléssel-oktatással lekötött munkaidejét. Ezt az átszervezést a tantárgyközi integráció és a tömbösített órarendi struktúra keretein belül, belső átcsoportosítással kell megoldani — vagyis a VOAT a meglévő munkaidőt strukturálja át, nem újat von be.

VI. rész — A VOAT-Pilot Korm. rendelet javasolt vázlata

Az alábbiakban a B sáv legfontosabb új jogszabályi eszközének, a VOAT-Pilot Korm. rendelet vázlatát mutatjuk be. A vázlat nem kész jogszabály-szöveg, hanem szakmai-szabályozási tervezet, amelyet a tényleges szabályozási előkészítés előtt jogi szakértői csoport dolgoz át teljes körű kormányrendelet-tervezetté. A célja, hogy a VOAT teljes körű iskolai kipróbálását — a hatályos NAT és kerettantervi rendszertől részben elkülönített, de azzal kompatibilis keretben — hivatalosan lehetővé tegye 5+1 éves időtartamban, 25–50 önként jelentkező pilot-intézménnyel, és a magyar köznevelés kísérleti iskola hagyományára ráépítve.

VI Tervezett szerkezet

1. § — A rendelet hatálya

A rendelet hatálya az olyan, állami, önkormányzati, egyházi, magán- vagy alapítványi fenntartású nevelési-oktatási intézményekre terjed ki, amelyek a köznevelésért felelős miniszter által — a jelen rendeletben szabályozott eljárás szerint — VOAT-Pilot státuszt kapnak.

2. § — Definíciók

A rendelet definiálja a VOAT (VMSz Oktatási Alaptanterv), KSZ (Kognitív Szuverenitás), AS (Algoritmikus Súrlódás), ÉKK (Életminőség-Kompenzációs Költség) és a VOAT-konform kerettantervi terület fogalmait, a VMSz keretrendszer alapján.

3. § — A VOAT-Pilot státusz feltételei

- Az iskola pedagógiai programja a VOAT — vagy ezzel kompatibilis tartalmat — integrálja.
- Az iskola fenntartója vállalja a szükséges infrastruktúra (műhely, kert, tanulói konyha, csendszoba, telefonkezelő-rendszer) 5 éven belüli kiépítését.
- Az iskola a VOAT V. és VI. részében meghatározott tanári kompetencia-előírásokat vállalja, és a tanári testület legalább 80%-a teljesíti a 32 órás VOAT-alapozó képzést.
- Az iskola jelentkezik a köznevelésért felelős miniszter által — az Oktatási Hivatal közreműködésével — szervezett VOAT-Pilot pályázati eljárásra.
- A pályázat évenként, korlátozott létszámkeretben hirdetésre kerül; az első ciklusban legfeljebb 25, második ciklusban legfeljebb 50 iskola részére.

4. § — A VOAT-Pilot iskola által felfüggeszhető rendelkezések

A VOAT-Pilot státusz időtartama alatt — a köznevelésért felelős miniszter által egyenkénti engedéllyel — az alábbi rendelkezések alól adható ideiglenes felmentés:

- A 110/2012. Korm. rendelet és az 51/2012. EMMI rendelet által rögzített tantárgyi struktúra meghatározott elemei (a Pilot keretben legfeljebb 50%-os struktúrális eltérés engedélyezhető — szemben a 30%-os általános alternatív sávval).
- A heti maximális óraszám-korlátok a fizikai alkotás kategóriában történő bővítés esetén.

- A központi kompetenciamérések részleges helyettesítése a VOAT-mérési rendszerrel (KSZ-FL, FKP, MFI), mintavételezett megfeleltetéssel.

5. § — Kötelező audit-rendszer

A VOAT-Pilot iskola kötelezettsége az alábbiak szerint:

- Évente kötelező Iskolai Éves Auditjelentés (a VOAT VI. rész szerinti formátumban) a köznevelésért felelős miniszternek és az Oktatási Hivatalnak.
- A pilot indulásakor és lezárásakor strukturált belső audit, harmadik féltől származó szakértői részvétellel.
- A negyedik év végén közbenső értékelés, amely a pilot folytathatóságát megalapozza.

A rendeletnek a mérési adatok kezelésére önálló adatvédelmi garanciát kell tartalmaznia. A VOAT diagnosztikai mérései (KSZ-FL, AS-napló, MFI) kizárólag önkéntes, kifejezett szülői hozzájáruláson alapulhatnak. Az adatkezelésnek — a felvételi eljárásokban már bevett és szabályozott módon — a tanuló nevének elhagyásával, pszeudonimizáltan kell megvalósulnia: kizárólag a tizenegy jegyű oktatási azonosító vagy a belső tanulói törzsszám alkalmazásával. A mérési eredmények zárt iskolai rendszerben — például a KRÉTA elkülönített moduljában — maradnak, és harmadik fél, különösen külső technológiai vállalatok számára nem tehetők hozzáférhetővé. E garancia hiányában a pilot a NAIH előtt megtámadható lenne; meglétével viszont a mérési rendszer adatvédelmi szempontból is védhető.

6. § — Az 5+1 éves ciklus szakaszai

Év	Szakasz	Fő feladatok
1. év	Felkészülés	Tantestületi képzés, infrastruktúra-fejlesztés indítása, pedagógiai program módosítása
2. év	Indulás	VOAT-elemek első ciklusos bevezetése (1–3. évfolyamon felmenő rendszerben), KSZ-baseline rögzítése
3. év	Bővítés	VOAT-elemek a 4–6. évfolyamon, közbenső mérések, módszertani finomítás
4. év	Stabilizáció	Teljes körű VOAT a 7–9. évfolyamon, közbenső szakértői audit, pedagógusok továbbképzése
5. év	Záró ciklus	VOAT a 10–12. évfolyamon, záró audit, eredmények összevetése a kontroll-iskolákkal
+1. év	Áttekintő év	Pilot lezárása, jelentés a kormánynek, szabályozási döntés-pont a VOAT általános bevezetéséről

7. § — A pilot lezárását követő szabályozási döntés-pont

A 6. évben — a pilot zárójelentésének értékelését követően — három szabályozási útvonal egyikéről dönt a kormány: (a) a VOAT-elemek általános bevezetése a következő NAT-felülvizsgálatban; (b) a VOAT-elemek modulaként, választható alternatív kerettantervi formában történő intézményesítése; (c) a pilot meghosszabbítása újabb 5 évre, módosított keretben.

8. § — Költségvetési és infrastruktúra-finanszírozás

A pilotban résztvevő iskolák külön költségvetési forrásból részesülnek, amely fedezi az infrastruktúra-fejlesztés legalább 50%-át, a tantestületi képzést és a külső szakértői auditot. A teljes pilot 5 éves költségvetési vetülete intézményenként 60–120 millió forint közötti nagyságrendű (intézményméret-függő, becsült érték). E forrás nem feltétlenül igényel új, tisztán hazai költségvetési kiadást: a digitális átállást és a gyermekek mentális egészségének védelmét célzó uniós alapok — mindenekelőtt az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) és a Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (RRF) oktatás-modernizációs keretei — pontosan az ilyen jellegű, megelőző és infrastruktúra-fejlesztő programok finanszírozására hívhatók le. A rendelet előkészítésekor ezért elsődlegesen ezeknek az európai forrásoknak a célzott becsatornázását kell megvizsgálni.

9. § — A rendelet hatályba lépése

A jelen rendelet a kihirdetést követő 90. napon lép hatályba, kivéve azokat a rendelkezéseket, amelyek a 2027/2028-as tanévtől kezdődő pilot-cikluson alapulnak.

VII. rész — 36 hónapos ütemterv és kockázat-térkép

A háromsávós stratégia akkor működik, ha a sávok időben és kockázat szerint is összehangoltak. Az alábbi VII. rész két komplementer eszközt rögzít: egy 36 hónapos ütemtervet, amely a sávok közötti egymásra épülést hónapokra bontva mutatja meg, és egy kockázat-térképet, amely az ütemterv ismert sebezhetőségeit nevezi meg. Ezeket az eszközöket nem azért fontos kibontani, mert egzakt előrejelzést várnánk tőlük — egy ilyen időhorizontban a szabályozási környezet többször változhat —, hanem azért, mert egy felelős bevezetési stratégiához kell egy minimális, dokumentált tervezési alap. Ez nélkül a VOAT-bevezetés nem szabályozási reform, csak szakmai kívánságlista.

VII.1 36 hónapos ütemterv

Az alábbi ütemterv a 2026. május 5-i kiindulóponttól számít, és a 2029. május 5-i határidőig vázolja a szabályozási folyamatot. Az ütemterv három párhuzamosan futó szállal dolgozik (A, B, C sáv), amelyek között az átjárás évről évre bővül.

Időszak	A sáv (azonnali)	B sáv (kísérleti)	C sáv (jogszabály)
2026. máj. – 2027. máj. (0–12. hónap)	3–7 partneriskola integrálja a VOAT-tartalom 50–60%-át a saját pedagógiai programjába; eredmények dokumentálva.	VOAT-AK (alternatív kerettanterv) szakmai konzorcium létrehozása, kidolgozás indul. VOAT-Pilot Korm. rendelet vázlatának szakmai kidolgozása.	Szakpolitikai konzultáció, a 2025–2027-es NAT-felülvizsgálat ablakához benyújtott VOAT-elemek bevitele.
2027. máj. – 2028. máj. (13–24. hónap)	Bővítés további 10–15 iskolára. Belső tudástranszfer és VOAT-tanári képzések indulása.	VOAT-AK miniszteri jóváhagyásra benyújtva. VOAT-Pilot Korm. rendelet előkészítése, társadalmi egyeztetés.	Az Nkt. és NAT-rendelet módosítási javaslatok formálódhatnak; jogi szakértői véleményezés.
2028. máj. – 2029. máj. (25–36. hónap)	20–30 iskola dolgozik VOAT-elemekkel az A sávban; tudás-és infrastruktúra-csere.	VOAT-Pilot első ciklus indulása 25 iskolával 2027/2028-as tanévtől. Az első KSZ-baseline mérések feldolgozása.	A NAT-rendelet kiegészítő módosítása vagy új VOAT-kerettantervi melléklet kiadása.

VII.2 Kockázat-térkép

A bevezetés egyetlen sávja sem kockázatmentes. Az alábbi térkép a négy fő kockázatot, valamint mindegyikre a javasolt enyhítő intézkedést mutatja.

Kockázat 1 — Politikai változás

Lényege: a magyar oktatáspolitikai ciklusszerű — egy kormányváltás vagy egy oktatási miniszteri csere a B és C sáv pilot-keretét jelentősen lassíthatja vagy felfüggesztheti.

Enyhítő stratégia: az A sáv erős építése politikai függetlenséget ad. Az iskolai gyakorlat — egyszer kiépítve — a politikai változások felett áll. A szakmai legitimáció (oktatáskutatók, pedagógus szakszervezetek, szülői közösségek széleskörű támogatása) szintén buffert biztosít.

Kockázat 2 — Tantestületi ellenállás

Lényege: a VOAT komoly többletmunkát kér a tanároktól (új mérési rendszer, új módszertani követelmények, új etikai dilemmák, deep-work fenntartása).

Enyhítő stratégia: önkéntes csatlakozási elv az A és B sávban. A VOAT-tanári pozícióhoz többletkompenzáció (a 2023. évi LII. törvény életpályamodellje keretében). A pedagógusok mélymunka-időkerete és továbbképzési kvótája formálisan elismerve.

Kockázat 3 — Tartalom-leegyszerűsítés és vízhígítás

Lényege: a szabályozási folyamatban a VOAT-tartalom egyes elemei (különösen a piros zászlós területek és a kötelező offline blokkok) érzelmi vagy politikai szempontok alapján kihullhatnak vagy kompromisszumosan felhígulhatnak.

Enyhítő stratégia: tudományos és pedagógiai irodalmi alátámasztás (a VMSz keretrendszer és az e-book hivatkozási apparátusa); nemzetközi modellekre (finn, holland, dél-koreai, észt) hivatkozás; az A sáv iskoláinak mérési eredményei mint érv.

Kockázat 4 — Költségvetési akadályok

Lényege: a VOAT-konform infrastruktúra (műhely, kert, konyha) az állami iskolákban jelentős költséget jelent.

Enyhítő stratégia: lépcsőzetes infrastruktúra-fejlesztés 5–10 éves keretben; partneri infrastruktúra (közösségi kert, ipartestületi mesterek műhelyei, nyitott alkotóműhelyek [Maker Space-ek] és helyi tangazdaságok) elismerése. A finanszírozást nem célszerű tisztán hazai költségvetési igényként megfogalmazni — a Pénzügyminisztérium egy ilyen tervezetet jó eséllyel elutasítana. Ehelyett nevesíteni kell a meglévő európai uniós kereteket: az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) digitális átállási és mentális egészségvédelmi alapjait, valamint a Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (RRF) oktatás-modernizációs forrásait. Így a jogalkotó azt látja, hogy a VOAT-Pilothoz nem kell új adófizetői milliárdokat kivonni a rendszerből, hanem már meglévő uniós forrásokat lehet célzottan átcsatornázni.

VII.3 Az első konkrét lépések (Day 1 – Day 90)

Egy potenciális VOAT-bevezetési kezdeményezés első három hónapjában az alábbi konkrét lépések a fontos prioritások:

- VOAT-szakmai konzorcium létrehozása: 5–8 fős induló munkacsoport (oktatáskutató, tanárképző, pedagógus, jogi szakértő, gyakorló iskolaigazgató).
- Az első 3 partneriskola felkérése (önkéntes alapon), és velük közösen a VOAT-konform pedagógiai program első verziójának kidolgozása.
- Egy konkrét fenntartói támogatás megnyerése (egy nagyobb önkormányzat, egy egyházi fenntartó, vagy egy magániskolai hálózat), amely a 2026/2027-es tanévtől biztosítja az első infrastruktúra-fejlesztéseket.

- A 2027–2028-as VOAT-AK (alternatív kerettanterv) kidolgozási munka indítása az Oktatási Hivatallal való előzetes konzultáció keretében.
- Egy VOAT-Pilot Korm. rendelet szakmai vázlatának előkészítése jogi szakértői csoporttal — időzítve a 2026 második féléves szakpolitikai napirendre.
- Pedagógus-szakszervezetekkel és szülői érdekvédelmi szervezetekkel kapcsolat felvétele, a VOAT-elv támogatóinak körének szélesítése.

Záró rendelkezés

A jelen Bevezetési Útiterv (VOAT-BÚ) a VMSz keretrendszer és a hozzá tartozó VOAT dokumentum végrehajtási kísérőanyaga. Az itt megfogalmazott javaslatok nem helyettesítik a jogi szakértői véleményt és a társadalmi egyeztetést; egy potenciális szabályozási reform-kezdeményezés szakmai-stratégiai alapját adják, és kifejezetten arra szánt, hogy az érintett szakmai szereplők — fenntartók, iskolaigazgatók, oktatáspolitikai döntéshozók, jogi szakértők — közös kiindulópontként használhassák.

Ez a dokumentum a VMSz-VOAT keretrendszer első, széles körű egyeztetésre szánt tervezete. Nem kész előírás, hanem szakpolitikai ajánlás, amelyről a szakmai döntéshozóknak – az ágazati minisztériumoknak, az egyházi és állami fenntartóknak – kell érdemi határozatokat hozniuk. A felülvizsgált verzió formába öntése kizárólag az ő intézményi döntéseik, módosítási igényeik és hivatalos jóváhagyásuk alapján esedékes: a lehető leghamarabb, de egy alapos, minden részletre kiterjedő és végig gondolt konzultációs folyamat végén.

„A jövő nem olyasmi, ami történik velünk. A jövő olyasmi, amit teremtünk.”

VERESS MÁRK SZEBASZTIÁN · 2026